

DEN DANSKE PELSSEKTOR

Henning Otte Hansen, seniorrådgiver ved Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet

Den danske pelssektor er Danmark mest konkurrencedygtige erhverv. Danmark er førende på internationalt plan, når det gælder produktion og eksport af minkskind. Der har været en kraftig vækst i både produktion og beskæftigelse i de seneste årtier. Sektoren bidrager meget til samfundsøkonomien i form af produktion, værdiskabelse, beskæftigelse og eksport. København Fur - som bl.a. står for organisering, markedsføring og afsætning af skindene - er samtidig klart verdens største pels-auktionshus.

Pelssektorens placering

Pelsdyrsproduktionen er på mange måder en del af landbrugserhvervet: Pelsproduktionen foregår for det meste på landbrugsejendomme, og både statistisk og erhvervsøkonomisk opfattes pelsdyrerhvervet normalt som en del af det samlede landbrugserhverv.

Alligevel er pelssektoren anderledes: Pelsmarkedet og pelsdyrproduktionen er uden EU-støtte - og har altid været ubeskyttet. Der har således aldrig været markedsordninger for pelssektoren. Også produkterne adskiller sig fra de øvrige landbrugsprodukter: Modsat landbrugs- og fødevarer er efterspørgslen efter pelsprodukter relativt indkomstafhængig.

Den internationale handel med pelsskind er også væsentligt forskellig for den internationale landbrugs- og fødevarerhandel: Den internationale specialisering er meget stor, og nogle få lande med stor international konkurrenceevne står for næsten hele eksporten af pelsskind.

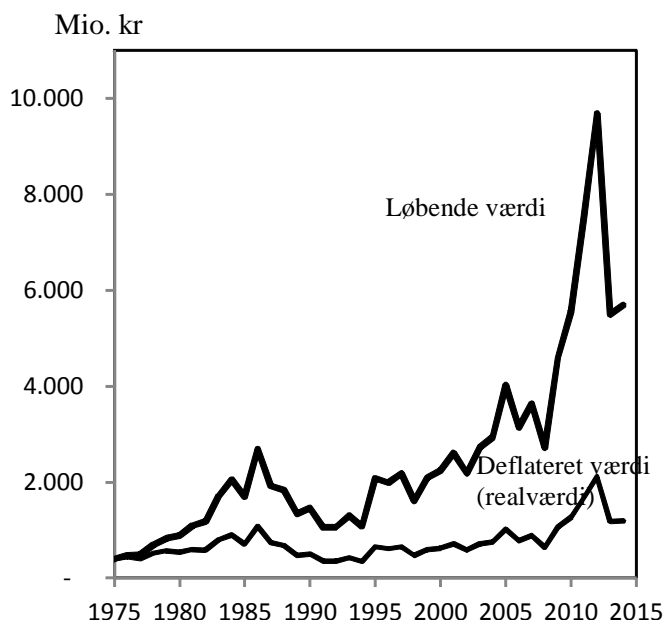
Endeligt er mulighederne for produktdifferentiering og udvikling af særlige kvalitetsparametre bedre, når det gælder pelsskind, end når det gælder andre landbrugsvarer.

Disse mere eller mindre specielle forhold har en stor betydning for pelssektorens udvikling og betydning.

Produktion

Værdien af den danske produktion af pelsskind svinger betydeligt fra år til år. Pelsmarkederne er kendetegnet ved meget svingende priser fra år til år, og også produktion og udbud kan være meget varierende over tid. Derfor vil også produktionsudviklingen være meget ustabil.

Figur 1. Udviklingen i værdien af den danske produktion af pelsskind. 1975-2014

Kilde: Egen fremstilling

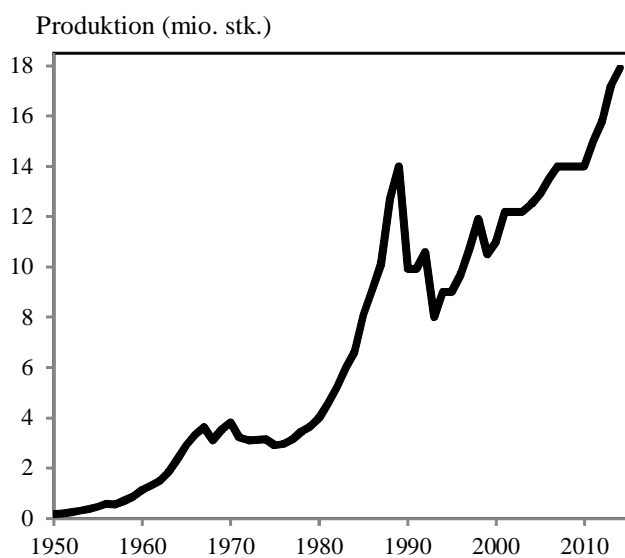
Figuren viser værdien af produktionen af pelsskind, dels i løbende værdi, dels deflateret (i faste priser d.v.s. fratrukket inflation)

med forbrugerprisudviklingen. Figuren viser således, at der over hele perioden har været en stigende produktion i både løbende og faste priser.

Den stigende produktionsværdi i både løbende og faste priser skal ses på baggrund af, at der i perioden også er sket en markant stigning i antal producerede pelsskind. Samtidig er de enkelte skind blevet betydeligt større i perioden - via et målrettet avlsarbejde.

Antallet af producerede minkskind er således steget fra omkring 4 mio. stk. i starten af 1980'erne til omkring 18 mio. stk. i de seneste år, jfr. figur 2.

Figur 2. Udvikling i antal producerede minkskind i Danmark 1950-2014.

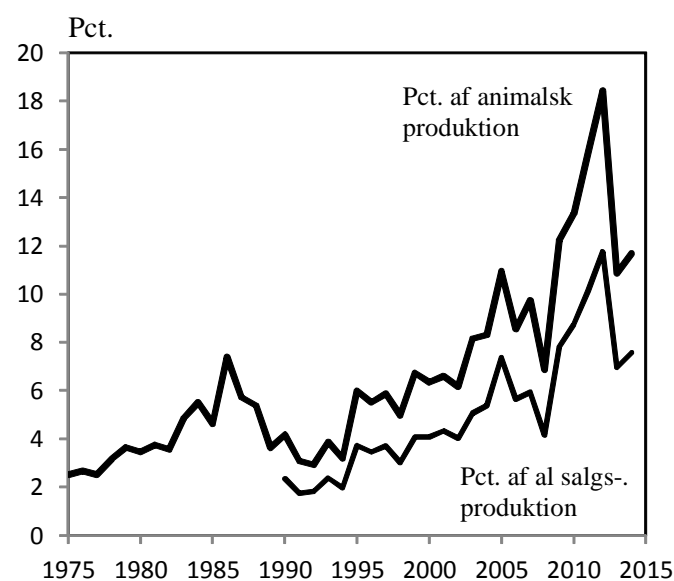
Kilde: Egen fremstilling på grundlag af Københavns Fur

Som det ses af figuren, er der en stigende tendens set over hele perioden. Pelsproduktionen har dermed været den hurtigst voksende sektor blandt de større danske animalske produktions-grene.

Udsvingene i perioden skyldes svingende markedspriser, som påvirker både udbud og produktion.

Med de senere års udvikling er pelsdyrproduktionen blevet en stadig vigtigere del af den danske landbrugsproduktion. Pelsdyr er nu det tredje-vigtigste husdyr i Danmark, og pelsskind udgør en stadig stigende del af den danske animalske og den samlede danske landbrugsproduktion, jfr. figur 3

Figur 3. Værdien af den danske pelsproduktion i pct. af hhv. den animalske produktion og den totale salgsproduktion i dansk landbrug.

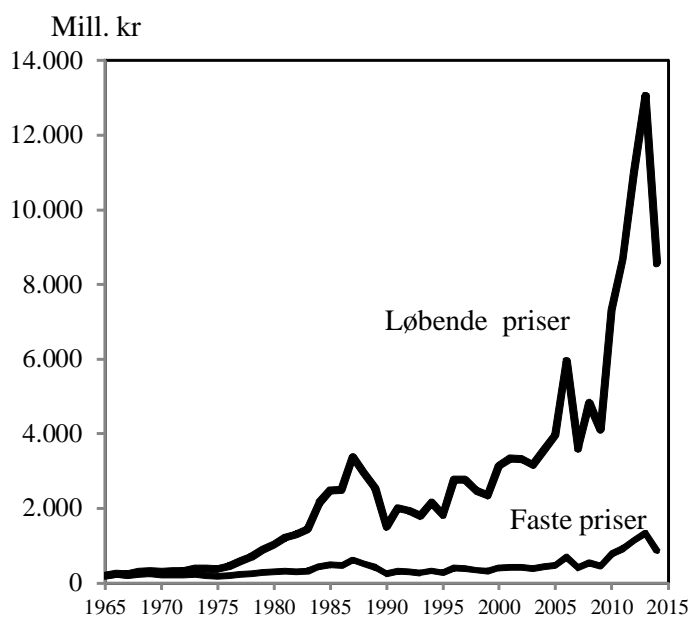
Kilde: Egen fremstilling på grundlag af data fra Danmarks Statistik og København Fur

Som figuren viser, udgør værdien af den danske pelsproduktion nu ca. 12 pct. af den totale animalske produktion og 8 pct. af den totale salgsproduktion i dansk landbrug - og der har for begge tals vedkommende været tale om en stigende tendens.

Eksport

Den danske eksport af pelsskind begyndte for alvor efter anden Verdenskrig, og efterfølgende har der været en stigende tendens - dog med betydelige udsving over tiden som følge af markeds- og prisforholdene. Som det ses af figur 4, er værdien af den danske eksport af pelsskind steget gennem de seneste årtier - i både løbende og faste priser.

Figur 4. Danmarks eksport af pelsskind, 1965-2014 (løbende og fast værdi)

Kilde: Egen fremstilling på grundlag af data fra Danmarks Statistik og København Fur

Værdien af den danske eksport af pelsskind - omregnet til fast værdi, d.v.s. fratrukket inflation - var i 2014 ca. 3-4 gange så høj som i 1965.

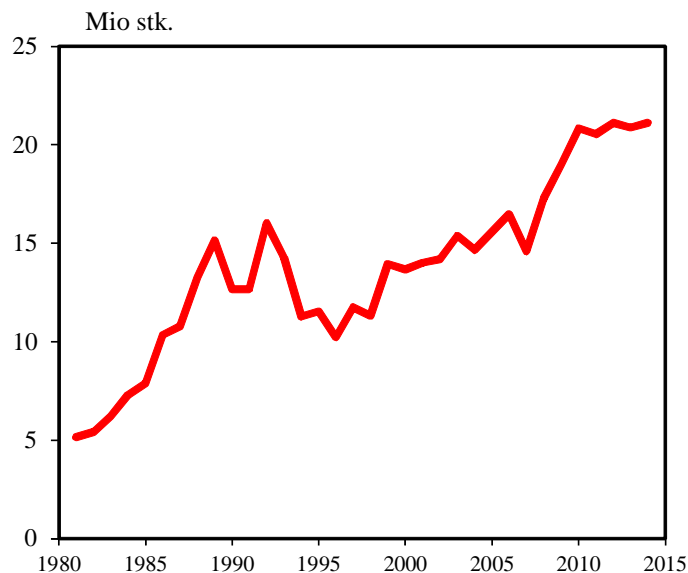
Figuren viser, at der har været store udsving fra år til år. Det skyldes især to forhold: For det første varierer priserne på pelsskind meget fra år til år, og dermed vil også værdien af pelseksporten svinge i takt med disse prisvariationer.

For det andet svinger også den danske pelsproduktion fra år til år i takt med priser og indtjeningsmuligheder i pelssektoren. Hvis priserne på pelsskind er lave - eller der blot er udsigt til lave priser - vil pelsdyrproducenterne naturligt reducere produktionen. Da eksportandelen samtidig er så høj, vil en ændring i den danske produktion slå fuldt igennem i den danske eksport.

Det betyder således, at ændringerne i den danske eksport af pelsskind skyldes både prisændringer og mængdeændringer. Mæng-

deudviklingen - det vil sige antallet af eksporterede skind - er vist i figur 5.

Figur 5. Danmarks eksport af pelsskind, 1981-2014

Kilde: Egen fremstilling på grundlag af data fra Danmarks Statistik og København Fur

Som det ses af figur 5, blev der i 2014 eksporteret mere end 20 mio. stykker pelsskind, og det var det højeste antal nogensinde. Antallet er således mere end fire-doblet i de sidste 30 år, og det svarer til en årlig gennemsnitlig stigning på ca. 5 pct.

Beskæftigelse

Pelsproduktionen skaber beskæftigelse flere steder i og omkring pelsklyngen:

Forsyningssektoren: Foder, inventar, kapital, rådgivning m.m.

Primærproduktion: Pelsdyrproduktion på farmene

Afsætningssektoren: Distribution, sortering, markedsføring, modeudvikling, design og auktion

Forarbejdning: Garvning, farvning m.m.

Boks 1. Pelssektoren - Danmarks mest konkurrencedygtige erhverv

Tabellen nedenfor viser de produktgrupper, hvor Danmark i 2012 havde den stærkeste eksportspecialisering. Tabellen viser de 10 produktgrupper med de største eksportspecialiseringstal.

Nr.	Vare- gruppe	Vare	Eksport- specialisering
1	4301	Rå pelsskind	65,9
2	3507	Enzymer	40,0
3	103	Levende svin	29,1
4	604	Plantedekorationer	28,0
5	5507	Syntetiske fibre	25,1
6	1504	Fiskeolie	24,7
7	203	Svinekød	19,7
8	3203	Garve- og farvestoffer	15,4
9	210	Saltet, røget eller tørret kød	13,9
10	6811	Cement, gips m.m.	13,3

Anm: Eksportspecialisering udtrykker produktgruppes andel af den samlede danske eksport i forhold til produktgruppens andel af verdens samlede eksport.

Kilde: Egne beregninger på grundlag af data fra FN

De viste produktgruppes andel af den samlede eksport er mindst syv gange større i Danmark end produktgruppens andel af verdens samlede eksport, så alle produkter i tabellen kan siges at have indikationer på en meget stærk performance.

Det er værd at bemærke, at varegruppen "Rå pelsskind" har langt den højeste eksportspecialisering, hvilket er en indikation på en unik performance.

I en undersøgelse af Erhvervsfremme Styrelsen baseret på data fra 1994 når man frem til lignende resultater. Her beregnes eksportspecialiseringsindekset med OECD's samlede eksport som referencegrundlag. Også her er eksportspecialiseringsindekset for pelsskind langt det højeste, og det ligger på 34,6.

Hvordan måler man konkurrenceevne?

Konkurrenceevne og styrke - d.v.s. resultater og præstationer - kan for pelsklyngens vedkommende måles ved at beregne den såkaldte eksportspecialisering. Eksportspecialisering udtrykker en relativ styrke på internationale markeder. Eksportspecialiseringsindeks anvendes således til at identificere produktgrupper, der kan være udtryk for underliggende kompetenceklynger i form af særligt konkurrencedygtige virksomheder.

Eksportspecialisering udtrykker en produktgruppes andel af den samlede eksport i forhold til produktgruppens andel af verdens (eller OECDs) samlede eksport. Hvis eksportspecialiseringen for et produkt er 5, betyder det, at produktets betydning for landets eksport er 5 gange større end gennemsnittet for hele verden. Hvis eksportspecialiseringen for et produkt er 1, betyder det, at produktets betydning for landets eksport svarer til gennemsnittet for hele verden.

Eksportspecialisering udtrykker derfor en relativ styrke på internationale markeder.

Syning: Syning er den mest arbejdskraftkrævende del af processen.

Detailsalg: Salg af pelsbeklædning til de enkelte forbrugere.

Transport: Pelsskind hører sandsynligvis blandt de produkter, som transporteres mest i verden. Hovedparten af produktionen foregår i Europa og Nordamerika, hovedparten af den efterfølgende forarbejdning foregår i Asien, primært Kina, og hovedmarkederne for den efterfølgende afsætning er igen Europa og Nordamerika. Dermed transporteres et typisk pelsskind 20.000-30.000 km

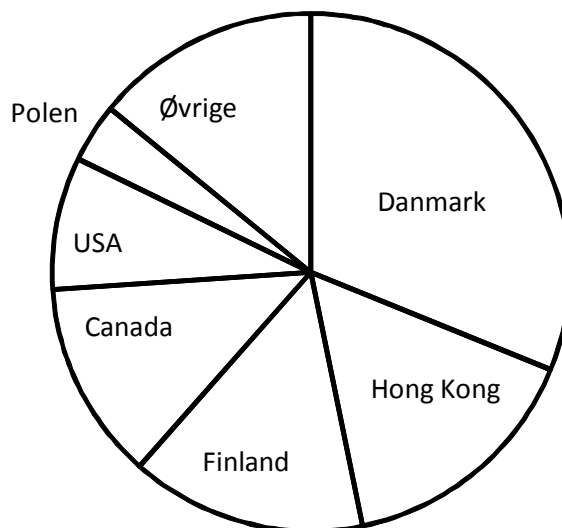
Som det fremgår, er der direkte og indirekte beskæftigelsesvirkninger flere steder, i flere sektorer og i flere lande. Samtidig er der mange "gråzoner", hvor den indirekte beskæftigelsesvirkning bliver vanskelig at beregne, og hvor det altid kan diskuteres, hvor stor den reelle effekt er.

Internationalt perspektiv

Det er især nogle få store eksportlande, som kendetegner og dominerer den internationale pelshandel. Generelt er eksportlandene mere koncentrerede end importlandene, og det kan indikere, at eksportlandene har en større markedsmagt end importlandene.

Eksportlandenes betydning og udvikling vises ved at se på landenes eksportværdi - set i forhold til den samlede eksport i hele verden. Denne sammenligning viser bl.a., at Danmark og Hong Kong står for over halvdelen af verdens samlede eksport af rå pelsskind, jfr. figur 6.

Figur 6. Eksport af rå pelsskind, 2012 (værdi)

Kilde: Egen fremstilling på grundlag af data fra FN

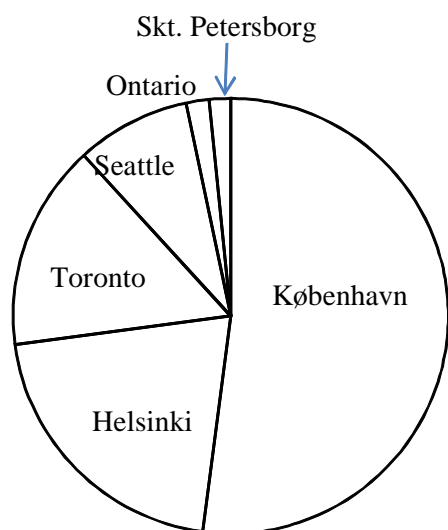
Hong Kongs store eksport skal ses i lyset af, at landet samtidig også er en meget betydelig importør. Hong Kongs bemærkelsesværdige eksport skyldes således især, at landet gennem mange år har været transitland for en stor del af Kinas import. Mere end 99 pct. af Hong Kongs eksport går til Kina.

Kopenhagen Fur

Pelsauktionshusene er en del af pelssektorens engrosled samt primære distributions-, sorterings- og afsætningsled. I dette led indsamles pelsskindene fra pelsdyr-producenterne, og skindene sorteres efter kvalitet og type. Herefter gøres skindene klar til, at opkøbere fra hele verden kan komme og besigtige, vurdere og købe skindene.

På internationalt plan findes der seks store auktionshuse, som er placeret i København, Helsinki, Toronto, Seattle, Ontario og Sankt Petersborg. De står for hovedparten af skindsalget på verdensplan og konkurrerer indbyrdes om at få så mange skind som muligt på auktion, jfr. figur 7.

Figur 7. De 6 største pelsauktionshuses størrelse målt på samlet antal omsatte pelsskind

Anm: 2013 eller seneste år med tilgængelige data.

Kilder: Egen fremstilling på grundlag af informationer fra de enkelte auktionshuse

Som det ses, er Kopenhagen Fur langt det vigtigste pelsauktionshus med ca. 55 pct. af pelsauktionshusenes samlede salg. Ser man udelukkende på minkskind, står Kopenhagen Fur for ca. 65 pct.

Knap 50 mio. skind bliver omsat via disse seks internationale pelsauktionshuse. Dette skal ses i sammenhæng med en årlig produktion på i størrelsesorden 60 mio. minkskind og i størrelsesorden 75 mio. skind ialt (2012). En betydelig del af verdens skindproduktion bliver dermed ikke omsat på de store pelsauktionshuse.

Litteratur

Hansen, Henning Otte (2015): Den danske pelssektor - Struktur, konkurrenceevne og internationale placering. Handelshøjskolens Forlag

Henning Otte Hansen (2014k): The global fur industry: Trends, Globalization and Specialization. I: Journal of Agricultural Science and Technology. Vol 4, Number 7, July 2014. (serial Number 39). pp. 543-551.